مجله علوم پزشکی رازی دوره ۲۷، ویژه‌نامه روان‌شناسی، ۱۳۹۹ http://rjms.iums.ac.ir

مقاله پژوهشی

پیش‌بینی تاب‌آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی

فاطمه یزدانی: دانشجوی دکتری مشاوره، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران

عبدالله شفیع آبادی: استاد، گروه مشاوره، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران (* نویسنده مسئول)ashafiabadi@yahoo.com

حسن حیدری: دانشیار، گروه مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خمین، خمین، ایران

چکیده

زمینه و هدف: تاب‌آوری یکی از عواملی است که می‌تواند کارکردهای روانی خانواده در قالب تفکر، خلق و رفتار را بهبود بخشد و به‌تبع آن پایداری زندگی زناشویی را افزایش دهد. بنابراین هدف از این تحقیق پیش بینی تاب‌آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی می باشد.

روش کار: روش تحقیق توصیفی و همبستگی می باشد. جامعه آماری شامل زوجین متأهل شهر تهران بود. نمونه این پژوهش شامل ۳۷۹ نفر از مراجعین فرهنگسراها و سراهای محل شهر تهران بودند که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب و به پرسش نامه‌های پژوهش از قبیل شاخص بی‌ثباتی ازدواج ادواردز، جانسون و بوث (۱۹۸۰)، و مقیاس تاب‌آوری خانواده سیکبی (۲۰۰۵) پاسخ دادند. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS-24 و با روش رگرسیون گام‌به‌گام مورد تجزیه وتحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از پژوهش نشان داد که تاثیر تاب آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی با مقدار F=۱۸/۶۹ در سطح P<۰/۰۱ معنادار است. ضریب همبستگی چندگانه این مدل برابر با ۰/۳۶ است و ضریب تعیین پیش بینی پایداری زندگی زناشویی بر اساس تاب آوری خانواده برابر با ۰/۱۳ است (p≤۰/۰۵).

نتیجه‌گیری: ازاین‌رو می‌توان بیان نمود زندگی زناشویی پایدار تحت تأثیر توانایی تاب‌آوری در برابر تضادها و مشکلات قرار دارد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت کننده: حامی مالی نداشته است.

کلیدواژه‌ها

پایداری زناشویی،

خانواده،

تاب‌آوری

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۴/۱۶

تاریخ چاپ: ۹۹/۱۲/۱۰

شیوه استناد به این مقاله:

Yazdani F, Shafiabadiy A, Heidari H. Predicting family resilience on the stability of married life. Razi J Med Sci. 2020;27(Special Issue-Psychology):96-103.

*انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 3.0 صورت گرفته است.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-13]

Razi Journal of Medical Sciences. 2020;27(Special Issue-Psychology):96-103.
http://rjms.iums.ac.ir

Original Article

Predicting family resilience on the stability of married life

Fatemeh Yazdani: PhD Student of Psychology, Department of Education and Counseling, Khomain Branch, Islamic Azad University, Khomain, Iran
Abdollah Shafiabadiy: Professor, Department of Counselling, Allameh Tabtabai University, Tehran, Iran (* Corresponding author) ashafiabadi@yahoo.com
Hassan Heidari: Associate Professor, Department of Education and Counseling, Islamic Azad University, Khomain Branch, Khomain, Iran

Abstract

Background & Aims: Marriage is the first and most important stage of the family life cycle and is considered the most important factor in creating a healthy society and a very important phenomenon. In this category, choosing a spouse as the cornerstone of family formation is very important and in fact all the emotions, the reproductive process, educating the next generation, the responsibility to meet the future needs and challenges of our lives depend on it (1). Criteria for choosing a spouse are perceptions of the characteristics that are required of an imaginary mistress or potential spouse, and many of these perceptions are clearly related to emotions. Adequate information about your plans and tasks in your life together will help you start a successful life. Awareness of couples about what strengthens or destroys the relationship in married life, helps them succeed in their life together. Psychologists have stated about the criteria for choosing a spouse that there are different ideas in choosing a spouse (2). Resilience is one of the factors that can improve the psychological functions of the family in the form of thinking, mood and behavior, and consequently increase the stability of married life. Family resilience provides a theoretical framework for understanding families' capacity to cope with crises, challenges, grievances, their successful resolution, and adjustment. When a crisis or stress arises, families try to balance their needs and capacities (3). How families make a difference depends on the skills and resources available to them to overcome the crisis, which creates different levels of resilience. On the other hand, the family itself is often a protective factor in resilience (4). Given that marriage and family formation is a matter in which the individual's will is involved, and since the foundation stones of any society are families, any factor affecting the health of the family has an impact on the health of society. Also, doing this research looks more tangible and specific by looking at the statistics related to divorce. Therefore, according to the mentioned cases, the purpose of this research is to predict family resilience on the stability of marital life.
Methods: The present study was in the category of descriptive correlational research that was conducted by field method in the statistical population of all married couples in Tehran in the second six months of 2019. In order to perform sampling of the present community, first, according to the size of the research community, all cultural centers and houses in the neighborhood of municipal areas in Tehran were identified and randomly selected from two municipal areas and two cultural centers from each area were randomly selected; After selecting the cultural center, married men and women were selected as a multi-stage cluster and all participants who were eligible to enter the study, such as living in the municipality of Tehran, no acute or chronic psychiatric disorders, minimum cycle education, age range 25 Up to 50 years and willingness to participate in the research were used as required subjects in completing the questionnaire. To prevent a drop in the sample, a total of 400 married men and women

Keywords
Marital Stability,
Family,
Resilience

Received: 06/07/2020
Published: 30/02/2021

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-13]

were asked to answer the questionnaires, and finally, after removing incomplete questionnaires, 379 questionnaires remained to analyze the data. Research data were analyzed using SPSS-24 statistical software and stepwise regression method.

Results: The collected data were analyzed in descriptive and inferential sections. In the demographic data section, statistical data analysis showed that the mean age of the subjects was 38.29 with a standard deviation of 7.09 and the average age of their cohabitation was 12.5 with a standard deviation of 6.59. According to the results of the regression model, the effect of family resilience on the stability of marital life with a value of F = 18.69 at the level of $p<0.01$ is significant. The multiple correlation coefficient of this model is equal to 0.36 and the coefficient of predicting the stability of marital life based on family resilience is equal to 0.13, which means that 13% of changes in the stability of marital life can be determined by the variable components of family resilience. Is a prediction. In the following, Table 3 of the standard beta coefficients shows the effect of variable components of family resilience on the stability of marital life. Also, the variables of family resilience have an effect on the stability of marital life of the sample group at the level of $p<0.01$. The standard beta of the effectiveness of marital stability has been reported from the components of problem solving as 0.14, social dimension as -0.18 and acceptance as -0.22. Therefore, according to the obtained results, the seventh sub-hypothesis of the study on the effect of family resilience on the stability of marital life was confirmed.

Conclusion: The purpose of this study was to predict family resilience on the stability of married life. In explaining the present findings, it should be stated that resilience refers to the human ability to adapt to disasters or severe pressures, to overcome and even strengthen by those experiences. This trait is supported, developed, and crystallized as a positive trait by a person's inner ability and social skills and interaction with the environment (5). Families with resilience are resilient, resilient, adapt to changes in the environment, and quickly recover after stressors are eliminated (6). In other words, family resilience is the individual, family, and social ability to cope with and return to the situations or stresses of a miserable life that increase the ability to respond to future tragedies and to adapt positively in response to circumstances. It gets bad. Researchers also believe that resilience is a form of restoration with positive emotional, emotional and cognitive consequences. But because of the characteristics of resilient families, the ability to create self-regulation or self-control. In general, personality traits such as positive self-concept, sociability, intelligence, adequacy in educational work, autonomy, self-esteem, good communication, problem-solving skills, and mental and physical health (7). Therefore, it can be said that a stable married life is affected by the ability to withstand. It is suggested that couples living in unstable families be taught strategies to increase family resilience to reduce their conflicts and increase the sustainability of their lives. In general, it can be said that resilience is one of the most important factors in marital life and its stability.

Conflicts of interest: None
Funding: None

Cite this article as:

Yazdani F, Shafiabadiy A, Heidari H. Predicting family resilience on the stability of married life. Razi J Med Sci. 2020;27(Special Issue-Psychology):96-103.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-13]

مقدمه

ازدواج، اولین و مهم‌ترین مرحله چرخه‌ی زندگی خانوادگی محسوب می‌شود و مهم‌ترین عامل در ایجاد جامعه سالم و پدیده‌ای بسیار مهم قلمداد می‌شود. در این مقوله انتخاب همسر به‌عنوان سنگ بنای اولیه تشکیل خانواده از اهمیت بسیاری برخوردار است و در حقیقت همه‌ی هیجانات، فرآیند تولیدمثل، تربیت نسل آینده، مسئولیت تأمین نیازها و چالش‌های آینده زندگی ما به آن بستگی دارد (۱). ملاک‌های همسرگزینی، ادراکاتی در مورد ویژگی‌هایی هستند که از یک معشوقه خیالی یا همسر بالقوه، مطالبه می‌شوند و تعداد زیادی از این ادراکات به‌صورت واضحی با هیجانات در ارتباط هستند. اطلاعات کافی در مورد نقش‌ها و وظایف خود در زندگی مشترک به شروع یک زندگی موفق، کمک می‌کند. آگاهی زوجین ازآنچه باعث تحکیم یا تخریب ارتباط در زندگی زناشویی می‌شود، به موفقیت آنان در زندگی مشترک کمک می‌کند. روان شناسان در رابطه با ملاک‌های انتخاب همسر بیان نموده‌اند که در انتخاب همسر ایده‌های مختلفی مطرح می‌باشند (۲) که از آن جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود. بدیهی است افزایش آگاهی زوجین در شرف ازدواج از ایده‌های رایج در انتخاب همسر تا حدود زیادی می‌تواند در انتخاب مناسب زوج آینده و تحکیم و بقای بنیان خانواده تأثیرگذار باشد. عوامل مختلفی در ایجاد رضایت زناشویی مؤثر هستند؛ نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد مهارت‌های ارتباطی و چگونگی ارتباط بین زوجین، پیش‌بینی کننده خوبی برای رضایت زناشویی است (۳). تبادل کلامی و غیرکلامی افکار و احساسات بین زن و شوهر، ارتباط زناشویی نامیده می شود؛ این ارتباط هسته مرکزی نظام خانواده است و اختلال در آن به‌منزله تهدید جدی برای بقاء خانواده به شمار می‌آید (۴). همچنین مهارت‌های ارتباطی، مجموعه‌ای از توانایی‌هایی است که زمینه سازگاری و رفتار مثبت و مفید را فراهم می‌آورد و فرد را قادر می‌سازد به‌صورت شایسته رفتار کند (۵).

ارتباط خوب همسران، آن‌ها را قادر می‌سازد تا نیازها، خواسته‌ها و علایق خود را با یکدیگر در میان بگذارند و عشق، دوستی و محبتشان را نسبت به یکدیگر ابراز کنند. هنگامی‌که رابطه صمیمانه متوقف می‌شود، انرژی عشق به آزردگی و خشم تبدیل می‌شود و درنتیجه، منازعات فراوان، انتقادهای مکرر، پناه بردن به سکوت، عدم همراهی عاطفی و غیرقابل‌حل ماندن مشکلات را به وجود می‌آورد (۶). خجسته مهر و همکاران (۷) در پژوهش خود نشان دادند که احتمال طلاق در ازدواج‌هایی که هم زنان و هم مردان از رفتارهای تبادلی مخرب استفاده می‌کنند، بالاتر است. همچنین، تحقیقات نشان می‌دهند که بهبود شیوه ارتباطی بر حل موفقیت‌آمیز تعارضات زوجین تأثیر زیادی دارد و بین سازگاری اجتماعی و سازگاری زناشویی ارتباط مثبت و قوی وجود دارد. زمانی که تعارض در زندگی زناشویی وجود دارد، پیوند گرم و صمیمانه زن و شوهر تبدیل به رابطه‌ای سرد می‌شود. بدون ارتباطات مؤثر میان زوجین، تنش، بی‌اعتمادی، به اشتراک‌گذاری و صمیمیت کمتر و نیز احساس انزوا وجود خواهد داشت (۸). خانواده‌ای منسجم و مستحکم است که توان حل مشکلات خود را داشته باشد و بتواند از طریق گفتگو مسائل و تعارضات اعضا را برطرف کند و زن و شوهر برای حفظ خانواده وقت بگذارند و احساس مسئولیت کنند. روابط بین اعضای خانواده شرط و زمینه اساسی ایفای کارکردهای خانواده است. بی‌تردید اگر این روابط کاهش یابد یا به‌صورت خشنودکننده نباشد، کارکردهای خانواده تضعیف خواهد شد (۹). از سوی دیگر، دگرگونی‌های اجتماعی و تحول در الگوهای زندگی جوامع شهری و ورود زنان به اجتماع موجب تغییراتی در نگرش افراد، کارکردها و توزیع قدرت در خانواده شده است. برای بیشتر بزرگسالان ، شادمانی در زندگی، بیشتر به ازدواجی موفق و روابط زناشویی همراه با رضایت وابسته است تا دیگر جنبه‌های زندگی. سازگاری زناشویی می‌تواند به‌طور کامل بر کیفیت زندگی تأثیر بگذارد و تحقیقات، اهمیت تأثیر این موضوع را بر انواع نتایج بالینی مانند بهداشت روانی، بهداشت جسمانی و حتی طول عمر تأیید کرده است (۱۰).

از طرف دیگر یکی از عواملی که می‌تواند کارکردهای روانی خانواده در قالب تفکر، خلق و رفتار را بهبود دهد و توان مقابله با مشکلات هیجانی و روان‌شناختی و به‌تبع آن پایداری زندگی زناشویی را افزایش دهد، تاب‌آوری است (۱۱). تاب‌آوری در روانشناسی را یک

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-13]

توانایی برای غلبه کردن بر مشکلات زندگی و قوی‌تر شدن فرد درنتیجه روبرو شدن با این مشکلات می‌داند و معتقد است افراد تاب آور می‌توانند شرایط بهتری برای زندگی کردن فراهم کنند .آن‌ها مهارت‌های حل مسئله را گسترش می‌دهند و در برابر استرس مقاوم‌تر هستند (۱۲). مسئله فقط آسیب‌پذیری یا تاب‌آوری فرد نیست؛ مهم‌تر از آن، نظام خانواده است کوه در سازگاری نهایی تأثیر می‌گذارد. حتی افرادی که به‌طور مستقیم تحت تأثیر بحران قرار نمی‌گیرند، با پاسخ هوای خانواده و تبعات آن روی سایر روابط، از آن متأثر می‌شوند. اینکه یک خانواده چطور باتجربه‌های مختل - کننده مواجه شده و آن را کنترل می‌کند، سپر فشار روانی می‌شود، خود را دوباره سازمان‌دهی می‌کند و به حیات خود ادامه می‌دهد، بر انطباق بلافصل و بلندمدت همه اعضاء خانواده و روی پا ماندن و سلامت واحد خانواده تأثیر می‌گذارد . واژه "تاب‌آوری خانواده" به فرآیندهای انطباقی و مقابله‌ای خانواده به‌صورت یک واحد کارکردی اشاره دارد. مفهوم تاب‌آوری خانواده توجه ما را از خانواده در مقام یک منع حمایتی برای اعضا به خانواده در جایگاه یک کل تغییر می‌دهد (۱۳). تاب‌آوری خانواده یک چارچوب نظری برای فهم ظرفیت خانواده‌ها در مواجه‌شدن با بحران‌ها، چالش‌ها، ناراحتی‌ها، حل موفقیت‌آمیز آن‌ها و سازگاری فراهم می‌کند. وقتی یک بحران یا استرس وارد می‌شود خانواده‌ها سعی می‌کنند بین نیازها و ظرفیت‌هایشان تعادل برقرار کنند (۱۴). اینکه خانواده‌ها چگونه تغییرات را ایجاد می‌کنند، به مهارت‌ها و منابع در دسترس آن‌ها برای غلبه بر بحران بستگی دارد که سطوح مختلفی از تاب‌آوری را به وجود می‌آورد از طرف دیگر خود خانواده نیز معمولاً یک عامل حفاظتی در تاب‌آوری به‌حساب می‌آید (۱۳). با توجه به اینکه ازدواج و تشکیل خانواده امری است که خواست فرد در آن دخیل است و از آن جا که سنگ های زیر بنایی هر جامعه خانواده ها می‌باشند، هر عامل مؤثر در سلامت خانواده، در سلامت جامعه تأثیر دارد. همچنین انجام این تحقیق با نگاهی به آمار و ارقام مربوط به طلاق محسوس تر و مشخص تر به نظر می رسد. بنابراین با توجه به موارد ذکر شده هدف از این تحقیق پیش‌بینی تاب‌آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی می باشد.

روش کار

پژوهش حاضر در دسته پژوهش‌های توصیفی از نوع همبستگی بود که با روش میدانی در جامعه آماری کلیه زوجین متأهل شهر تهران در شش ماه دوم سال ۱۳۹۸ اجرا شد. جهت انجام نمونه‌گیری از جامعه حاضر ابتدا با توجه به گستردگی جامعه تحقیق، کلیه‌ی فرهنگسراها و سراهای محله مناطق شهرداری در شهر تهران شناسایی شد و به‌طور تصادفی از دو منطقه شهرداری انتخاب و از هر منطقه دو فرهنگسرا به‌صورت تصادفی انتخاب گردید؛ پس از انتخاب فرهنگسرا، زنان و مردان متأهل به‌صورت خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب و تمامی شرکت‌کنندگانی که دارای شرایط ورود به پژوهش بودند از قبیل سکونت در نواحی شهرداری تهران اظهار عدم ابتلا به اختلالات روان‌پزشکی حاد و مزمن، تحصیلات حداقل سیکل، قرار گرفتن در دامنه سنی ۲۵ تا ۵۰ سال و رغبت به شرکت در پژوهش به عنوان آزمودنی‌های موردنیاز در تکمیل پرسش نامه استفاده گردید. برای جلوگیری از افت نمونه تحقیق درمجموع از ۴۰۰ نفر از زنان و مردان متأهل خواسته شد که به پرسش نامه‌های این پژوهش پاسخ دهند، و درنهایت پس از حذف پرسش نامه‌های ناقص تعداد ۳۷۹ پرسش نامه جهت تجزیه‌وتحلیل داده‌ها باقی ماند.

شاخص بی‌ثباتی ازدواج

این پرسش نامه که به‌طورکلی برای اندازه‌گیری عدم ثبات زناشویی و خصوصاً مستعد طلاق تدوین‌شده، در سال ۱۹۸۰ توسط ادواردز، جانسون و بوث ساخته شد. این شاخص دارای دو بخش می‌باشد و از مجموع نمرات دو بخش یک نمره کل به دست می‌آید که نشان‌دهنده‌ی احتمال وقوع طلاق است؛ نمره کل دو به پایین به معنای این است که احتمال وقوع طلاق در زوج‌ها ۲۲ درصد است و نمره کل ۱۰ به بالا به معنای احتمال وقوع طلاق ۴۳ درصد است. بنابراین نمره بالا در این مقیاس نشان می‌دهد که احتمال وقوع طلاق در زوج‌ها بالاست و نمره پایین نشان می‌دهد که احتمال وقوع طلاق در زوج‌ها پایین است. شاخص بی‌ثباتی ازدواج با ضریب آلفای ۰/۹۳ از یک همسانی درونی عالی برخوردار است و همچنین با مقیاس‌های مربوط به مشکلات و اختلافات زناشویی همبستگی مثبت و با

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-13]

مقیاس‌های مربوط به تعامل و خرسندی زناشویی همبستگی منفی دارد.

تاب‌آوری خانواده

مقیاس تاب‌آوری خانواده توسط سیکبی در سال ۲۰۰۵ ساخته شد و دارای ۶۶ سؤال و شامل ۳ حوزه ارتباط و حل مسئله، منابع مذهبی اجتماعی و پذیرش مشکل است. در ایران توسط سادات حسینی و حسین چاری (۳۲)، ترجمه و اعتبار یابی شد و نتایج نشان داد که میزان پایایی با روش آلفای کرونباخ در خرده مقیاس ارتباط و حل مسئله ۰/۹۳، منابع مذهبی اجتماعی ۰/۸۰ و پذیرش مشکل ۰/۷۶ و در نمره کل ۰/۹۳ برآورد گردید.

داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS-24 و با روش رگرسیون گام‌به‌گام مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

داده‌های جمع‌آوری‌شده در دو بخش توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش داده‌های جمعیت شناختی تجزیه‌وتحلیل داده‌های آماری نشان داد میانگین سنی آزمودنی‌های پژوهش ۳۸/۲۹ با انحراف استاندارد ۷/۰۹ و میانگین سنوات زندگی مشترک ایشان ۱۲/۵ با انحراف استاندارد ۶/۵۹ بود.

همانطور که در جدول ۱ نشان داده شده است سطح معنی داری تمامی داده ها از ۰/۰۵ بیشتر است که نشان دهنده نرمال بودن داده ها می باشد.

برای بررسی تاثیر تاب آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی از روش رگرسیون چندگانه استفاده شد. مدل رگرسیونی و مقدار رابطه ی چندگانه و ضریب تعیین آن در جدول ۲ آمده است.

با توجه به جدول ۲ مدل رگرسیونی تاثیر تاب آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی با مقدار F=۱۸/۶۹ در سطح P<۰/۰۱ معنادار است. ضریب همبستگی چندگانه این مدل برابر با ۰/۳۶ است و ضریب تعیین پیش بینی پایداری زندگی زناشویی بر اساس تاب آوری خانواده برابر با ۰/۱۳ است که این بدین معناست که

جدول ۱- داده‌های توصیفی و نرمالیتی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	نرمالیتی	
			آماره z	معنی‌داری
پایداری زندگی زناشویی	۷/۰۳	۲/۴۶	۰/۹۶	۰/۳۲
تاب‌آوری خانواده	۱۳۱/۱۶	۱۱/۴۹	۰/۶۹	۰/۷۴
مهارت‌های ارتباطی	۹۸/۹۵	۸/۴۳	۱/۲۶	۰/۰۹
معیارهای ازدواج	۱۸۰/۶۲	۱۶/۴۹	۰/۶۶	۰/۷۸

جدول ۲- مدل تاثیر تاب آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	R	R^2
رگرسیون	۳۹۷/۶۷	۳	۹۹/۲۲	۱۸/۶۹	۰/۰۰۱	۰/۳۶	۰/۱۳
باقی مانده	۱۹۹۰/۰۷	۳۷۵	۵/۳۱				
کل	۲۳۸۷/۷۴	۳۷۸					

جدول ۳- ضرایب بتای استاندارد تاثیر مولفه های تاب آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی

مقیاس	بتای استاندارد	t	سطح معناداری
ثابت	--	۱۲/۱۸	۰/۰۰۱
حل مسئله	-۰/۱۴	-۲/۸۵	۰/۰۰۵
اجتماعی	-۰/۱۸	-۳/۶۲	۰/۰۰۱
پذیرش	-۰/۲۲	-۴/۴۷	۰/۰۰۱

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-13]

۱۳ درصد از تغیرات پایداری زندگی زناشویی توسط مولفه های متغیر تاب آوری خانواده قابل پیش بینی است. در ادامه در جدول ۳ ضرایب بتای استاندارد تاثیر مولفه های متغیر تاب آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی آورده شده است.

با توجه به جدول ۳ مولفه های متغیر تاب آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی افراد گروه نمونه در سطح P<۰/۰۱ تاثیر دارد. میزان بتای استاندارد اثرپذیری پایداری زندگی زناشویی از مولفه های حل مسئله ۰/۱۴، بعد اجتماعی ۰/۱۸- و پذیرش ۰/۲۲- گزارش شده است. لذا، با توجه به نتایج به دست آمده فرضیه فرعی هفتم پژوهش مبنی بر تاثیر تاب‌آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی تایید گردید.

بحث

هدف از این پژوهش پیش‌بینی تاب‌آوری خانواده بر پایداری زندگی زناشویی بود. در تبیین یافته های حاضر باید بیان داشت تاب آوری به قابلیت تطابق انسان در مواجه با بلایا یا فشارهای جانکاه، غلبه یافتن و حتی تقویت شدن به وسیله آن تجارب اطلاق می شود. این خصیصه با توانایی درونی شخص و مهارت های اجتماعی و تعامل با محیط حمایت می شود، توسعه می یابد و به عنوان یک ویژگی مثبت متبلور می گردد (۱۵). خانواده هایی که دارای تاب آوری هستند، چاره ساز و انعطاف‌پذیر بوده، مطابق تغییرات محیطی خود را وفق می دهد و بعد از بر طرف شدن عوامل فشارزا به سرعت به حالت بهبود باز می گردد (۱۶). به بیان دیگر تاب آوری خانواده، توانایی فردی، خانوادگی و اجتماعی برای مقابله و به حالت اول برگشتن در مقابله با موقعیت ها یا استرس های زندگی فلاکت بار است که باعث افزایش توانایی برای پاسخ دادن به مصیبت های آینده و سازگاری مثبت در واکنش به شرایط ناگوار می شود. همچنین پژوهشگران بر این باورند که تاب آوری نوعی ترمیم با پیامدهای مثبت هیجانی، عاطفی و شناختی است. لیکن از آن جهت که از ویژگی های خانواده های تاب آور، توانایی ایجاد خودنظم دهی یا خود کنترلی است. در مجموع، ویژگی های شخصیتی هم چون خودپندارۀ مثبت، اجتماعی بودن، هوش، کفایت در کار آموزشی، خودمختاری، عزت نفس، ارتباطات خوب، مهارت های حل مسئله و سلامت روانی و جسمانی (۱۷). به عبارت دیگر، خانواده ها زمانی که با استرس و موقعیت های تهدیدکننده روبرو می شوند، احساس دلهره، بی قراری، غم، اندوه و درماندگی می‌کنند. به همین دلیل افراد آن یا رفتارهای پرخاشگرانه از خود نشان می دهند یا افسرده و ناامید شده و دیگر امیدی به رفع نواقص زندگی زناشویی خویش نداشته باشند. چنانچه شرایط استرس زا برای مدت طولانی در زندگی این افراد وجود داشته باشد، عملکرد روانی و خانوادگی آنان به خطر می افتد. اینگونه خانواده هایی که تاب آوری ضعیفی در مقابل استرس دارند و آسیب پذیرترند. در مقابل دسته ای دیگر، وقتی با شرایط استرس زا روبرو می شوند، سعی می کنند، بدون اینکه تسلیم شرایط استرس زا شوند، از شرایط موجود به عنوان فرصتی برای پیشرفت خود استفاده نمایند. ازاین رو آن‌ها بدون نشان دادن واکنش‌های هیجانی و بیمارگونه تلاش می کنند، وضعیت موجود را بررسی و راه حل های منطقی برای حل تعارضات ناشی از موقعیت استرس زا پیدا کنند. این مقاومت و تلاش برای پیدا کردن راه حل‌های منطقی در بستر شرایط استرس زا سبب شکل گیری این باور می شود که لذت‌ها و آرامش زندگی از دل سختی ها و مشکلات، گذر می کند (۱۸). ازاین رو کمتر به آینده زندگی خود شک نموده و این توانایی را در خود می بینند که با وجود تمام ناملایمات زندگی خانوادگی هود را ترمیم بخشیده و شرایط آن را بهبود دهند؛ لیکن خانواده های تاب آور ناپایداری کمتری از خود نشان می‌دهند. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات گریف و همکاران (۱۹و ۲۰) و تویت گوس (۲۱) هم‌راستا می‌باشد.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر بر روی زوجین شهر تهران انجام شد؛ لذا، در تعمیم یافته های آن به زوجین ساکن در شهرهای دیگر باید جوانب احتیاط رعایت گردد. پیشنهاد می گردد به زوجین مقیم در خانواده های بی ثبات، راهکارهای افزایش تاب‌آوری خانواده آموزش داده شود تا از تعارضات آن‌ها کاسته و بر پایداری زندگی یشان افزوده شود. در کل می توان گفت که تاب آوری

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-13]

یکی از عوامل بسیار مهم در زندگی زناشویی و پایـداری آن است.

References

1. Yousefi N, M. B. Investigating the criteria of choosing a spouse and marital burnout as predictor variables for couples seeking divorce and wanting to continue living together. Fam Counsel Psychother. 2012;1(3):284-301.
2. Surra CA, Boelter JM. Dating and mate selection. Handbook of Marriage and the Family: Springer; 2013. p. 211-32.
3. Tavakolizadeh J, Nejatian M, Soori A. The Effectiveness of communication skills training on marital conflicts and its different aspects in women. Proced Soc Behav Sci. 2015;171:214-21.
4. Stroud CB, Durbin CE, Saigal SD, Knobloch-Fedders LM. Normal and abnormal personality traits are associated with marital satisfaction for both men and women: An actor–partner interdependence model analysis. J Res Person. 2010;44(4):466-77.
5. Nagaraja A, Rajamma NM, Reddy SV. Effect of parents' marital satisfaction, marital life period and type of family on their children mental health status. J Psychol. 2012;3(2):65-70.
6. Cohan CL, Kleinbaum S. Toward a greater understanding of the cohabitation effect: Premarital cohabitation and marital communication. J Marriage Fam. 2002;64(1):180-92.
7. Khojasteh Mehr Reza, Parsi Ehsan, Shirali Nia Khadijeh. The moderating role of positive emotion on the relationshipbetween negative emotion and destructive marital exchanges inwomen. Fam Psychol. 2015;2(1):49-58.
8. Lavaf Haniyeh, Shokri Omid, Ghanbari S. The mediating role of couples'communication patterns in ther elationship between marital conflict and internalized and externalized disorders in girls. Fam Psychol. 2015;1(2):3-18.
9. Azam K. Survey of Females' Attitude toward Factors Affecting the Family's Strength (Research done among women staff of Payam Noor University; Hamadan Province). J Woman Fam Stud. 2015;3(1):59-92.
10. Patoo Mozhgan, Haghighat Fereshteh, Hassanabadi Hamid Reza. The Role of Couple Relationship Quality in Predicting of Loneliness J Fam Counsel Psychother. 2013;3(4):543-65.
11. Meikaeilei Nilofar, Ganji Masood, Masood TJ. A comparison of resiliency, marital satisfaction and mental health in parents of children with learning disabilities and normal children. J Learn Disabil. 2012;2(1):120-37.
12. Ogelman HG, Erol A. Examination of the predicting effect of the resiliency levels of parents on the resiliency levels of preschool children. Proced Soc Behav Sci. 2015;186(1):461-6.
13. Walsh F. Community-based practice applications of a family resilience framework. Handbook of family resilience: Springer; 2013. p. 65-82.
14. Wen Y, Hanley J. Rural-to-urban migration, family resilience, and policy framework for social support in China. Asian Soc Work Policy Rev. 2015;9(1):18-28.
15. Diener E, Lucas R, Schimmack U, Helliwell J. Defining well-being. Diener, E Well-being for public policy Oxford University Press New York pp. 2009:8-20.
16. Siebert A. How to develop resiliency stregths. Available: www resiliency center com. 2007.
17. Veselska Z, Geckova AM, Orosova O, Gajdosova B, van Dijk JP, Reijneveld SA. Self-esteem and resilience: The connection with risky behavior among adolescents. Addict Behav. 2009;34(3):287-91.
18. Kavyani Zinab, Naj eH, Mirsalahadin E. The effect of religion-based cognitive-behavioral therapy on resilience and dysfunctional attitudes of couples. New Psychol Res. 2013;8(32):189-203.
19. Greeff AP, Du Toit C. Resilience in remarried families. Am J Fam Ther. 2009;37(2):114-26.
20. Greeff AP, Thiel C. Resilience in families of husbands with prostate cancer. Educ Gerontol. 2012;38(3):179-89.
21. Toit-Gous D. Resilience in remarried families: Stellenbosch: Stellenbosch University; 2005.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-13]